

TEMA 8. RESUM

Índex

1. Els verbs
 - a. Conjugació verbal
 - b. Formes simples i compostes
2. La essa sonora
3. Paraules compostes
4. Refranys

1. Els verbs

El verb és una paraula que expressa una acció.

a. Conjugació verbal

- Primera conjugació: Infinitius acabats en -ar. Exemples: caçar, cantar, canviar, crear, dibuixar, esmorzar, fressar, jugar, menjar, netejar, triar, trencar, viatjar...
- Segona conjugació: - Infinitius acabats en -er i -re. Exemples: perdre, rompe, témer, escriure
- Tercera conjugació: Infinitius acabats en -ir. Exemples: afegir, llegir, oir, resumir, servir, teixir, traduir, dormir, esmunyir, sentir...

b. Formes simples i compostes

Formes simples: formades per una sola paraula. Exemple: menjarè, compra, estudiava...

Formes compostes: formades pel verb haver i el participi del verb que es conjuga.

Exemple: he menjat, hauriem comprat, va treballar...

2. La essa sonora

La essa sonora [z] té dues possibles grafies: /s/, /z/.

Escrivim z:

- A començament de paraula: zodíac, zebra, zero, zona, zoologia, zinc, zoo...
- Enmig de paraula, darrere de consonant: onze, dotze, pinzell, senzill, bronze
- En posició final: bronz

Escrivim s

- Sempre entre vocals: visitar...
- Les paraules acabades en / -sió /: adhesió, col·lisió, concisió, decisió, explosió...
- Les paraules acabades en / -si /: anàlisi, dièresi, hipòtesi, parèntesi...
- Les paraules acabades en / -esa /: marquesa, princesa, burgesa, pagesa, naturalesa, bellesa, lletgesa, peresa...
- Regla pràctica: vocal + s + vocal essa sonora.

3. Paraules compostes

Les **paraules compostes** són aquelles que estan formades per dues o més paraules.

El significat d'una paraula composta està relacionat amb el significat de les paraules que la formen. Exemple: un capgròs és un animal que té el cap molt gros.

Les paraules compostes que tenen el primer element acabat en vocal i els segon començat per r-, s- o x- s'escriuen amb guionet. Exemples: penja-robes, poca-solta, para-xocs.

4. Els refranys

Els refranys són paraules que passen de boca en boca i que expliquen pensaments o donen consells.

Exemples:

A l'abril, aigües mil

Al mal temps, bona cara

El temps tot ho cura

Qui té ofici, té benefici

Qui canta els seus mals espanta